

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ

«Як запобігти булінгу в учнівській спільноті?»

На що треба звернути увагу вчителю, що може бути передвісниками або маркерами цькування у класі:

- ✓ занадто підвищена емоційна атмосфера у класі;
- ✓ ви помічаєте, що діти припиняють спілкуватися та замовкають при появі вчителя або дорослого;
- ✓ спостерігається відокремлення окремих учнів від решти класу;
- ✓ у класі сталося «перегрупування» дружніх кіл;
- ✓ кардинальна зміна поведінки окремої дитини – як пригнічена, сумна, закрита, так і навпаки – занадто піднесена, жвава, агресивна;
- ✓ раптове та нехарактерне зниження шкільної успішності окремої дитини;
- ✓ часті хвороби та/або прогули окремої дитини, не притаманні їй до цього часу.

ЯКЩО ВИ ПОМІТИЛИ ЯКІСЬ З ЦИХ ОЗНАК ТА ЗАПІДОЗРИЛИ НЕГАРАЗДИ У ДИТЯЧИХ ВІДНОСИНАХ, ВАРТО ЗВЕРНУТИСЯ ДО ШКІЛЬНОГО ПСИХОЛОГА АБО СОЦІАЛЬНОГО ПЕАГОГА ЗА ДОПОМОГОЮ. ПСИХОЛОГИ МАЮТЬ У СВОЄМУ

АРСЕНАЛІ МЕТОДИКИ, ЯКІ ДОПОМОЖУТЬ ВИЯВИТИ ЙМОВІРНИХ АБО ВЖЕ ІСНУЮЧИХ УЧАСНИКІВ ЦЬКУВАННЯ.

Що потрібно робити, коли виявлено цькування:

- ✓ Припинити процес насильства та достеменно визначити, що трапилося, коли, де, хто учасники, свідки, скільки часу триває тощо.
- ✓ Повідомити про ситуацію дирекцію школи та батьків учасників булінгу. По-перше, ситуація серйозна, до неї залучено багато дійових осіб, існують ймовірні тяжкі наслідки, тож вирішувати цю проблему повинні усі разом. А по-друге, нещодавно прийнятий закон України № 8584 щодо подолання булінгу передбачає адміністративну відповідальність усіх дієздатних осіб, які брали участь у цькуванні або які нічого не зробили для його припинення.
- ✓ Звернутися по допомогу до інших спеціалістів – психолога, соціального педагога, медіатора, експерта та інше.
- ✓ Разом з батьками, дирекцією школи, іншими спеціалістами (психолог, соціальний робітник, медіатор тощо) визначити та реалізувати заходи з підтримки постраждалого – надання медичної та психологічної допомоги, тимчасове невідвідування шкільних занять, переведення до іншого класу та інше.
- ✓ Разом з дирекцією, батьками дитини-агресора та іншими спеціалістами (психолог, соціальний педагог, медіатор) визначити і застосувати дисциплінарні та виховні заходи щодо дитини-агресора. Це може бути бесіда, зауваження, догана, подальше спостереження та надання психологічної допомоги.
- ✓ Провести з класом бесіду щодо цькування у колективі.

Але! Привселюдно не можна називати скривджену дитину жертвою, а її кривдника – агресором! Це тільки підтвердить «правоту» ситуації, ролей її учасників та їх дій.

Тобто агресор отримає підтвердження того, що він домігся того, заради чого і здійснював цькування. А жертва отримає чергове, та ще й привселюдне, приниження. Бесіди щодо з'ясування обставин, виховні бесіди тощо треба проводити або в дуже вузькому колі людей, або наодинці. Важливо залучити дітей до обговорення цієї теми, разом виробити **план дій щодо подолання булінгу у класі.**

- ✓ Провести батьківські збори, присвячені темі цькування. Надати батькам інформацію про булінг (причини виникнення, дійові особи, сигнали про наявність, наслідки та інше), що допоможе їм попереджати або визначати явище цькування.

- ✓ *Коли гостра стадія процесу минула, впроваджуються кроки, що забезпечать у колективі атмосферу поваги та толерантності, упорядкують поведінку дітей.*

Важливо розробити, можливо разом з учнями, **класну збірку правил або Кодекс поведінки**, що буде визначати прийнятні та недопустимі види поведінки у класі та школі. Корисним для учнів буде періодично обговорювати та розбирати, чи вдається їм дотримуватись цього Кодексу, що заважає або допомагає і т. д.

Залучення всього колективу до якоїсь спільної справи, що буде об'єднувати всіх, згуртовувати. Важливо підібрати таку справу, до якої були би залучені **УСІ учні**. Або це може бути декілька справ чи заходів, де у різних сферах будуть брати участь **УСІ!** Щоб кожен учень зміг відчувати себе корисним для інших, мав визнання у чомусь своєму, мав змогу показати себе.

Проведення разом з психологом або соціальним педагогом різноманітних вправ та ігор для формування у колективі почуття згуртованості, доброзичливості, толерантності, довіри, взаємоповаги тощо.

Як бачите, протидіяти булінгу складно та довго. Це потребує великих зусиль, займає багато часу, а результат можна побачити не одразу. І подолавши наслідки конкретної ситуації, не можна думати, що цькування не повториться.